

Nationalmuseets etnografiske Samling 1950.

Når det i sidste årsberetning blev udtalt, at Den etnografiske Samlings høst i 1950 kunde ventes at blive lige så rig som det foregående års, er dette håb ikke blevet skuffet. Store og værdifulde samlinger er hjemkommet både fra Grønland, Alaska, Ny Guinea og Central-Asiens grænselände, og også andre dele af jorden er smukt repræsenteret blandt forøgelserne. I denne forbindelse må det nævnes, at museumsinspektør, dr. scient. Helge Larsen og museumsinspektør, mag. art. Halfdan Siiger nu er vendt hjem fra langvarige ekspeditioner til Alaska og Himalaya, mens Werner Jacobsen er rejst ud på en ny, stor indsamlings- og studierejse til Nord-Afrika og Indien. Men ikke alene tilvæksten har været stor, også besøget er i stadig og glædelig stigning. Efter den lille, midlertidige nedgang i fjor, er tallet nu nået højere op end nogensinde tidligere, nemlig til 59,132, hvortil yderligere kommer de ikke her medregnede samlede besøg af skoleklasser, studerende o. l.

Med hensyn til virksomheden udadtil for publikum er der fortsat i det gennem en årrække indarbejdede spor med omvisninger på søn- og helligdage, skiftende småudstillinger i museets forhal og populære foredrag. I en fælles foredragsrække for Nationalmuseet som helhed, „Boligen gennem tiderne“, talte afdelingens leder om æmnet „Fra vindskærm og klippehule til hus“, og i løbet af efteråret har der været afholdt foredrag af mag. scient. Johs. Nicolaisen om „Lapperne, Nordens sidste nomader“ (med filmsfremvisning) og museumsassistent frk. Martha Boyer om „Man må lide for stadsen — eksotiske skønhedsidealere“. Desuden har samlingen deltaget i museets store fællesudstilling „Bord dæk dig“, i hvilken forbindelse frk. Boyer holdt to foredrag: „Blandt kannibaler og gourmet'er“. Endelig har museumsinspektør Siiger deltaget med foredrag i Undervisningsministeriets kursus for religionslærere, i Unifos foredragsvirksomhed m. m. Nogen større, selvstændig udstilling er der ikke blevet afholdt i årets løb; men foruden i den om-

talte „Bord dæk dig“ har samlingen deltaget i den store udstilling af kinesisk kunst, der afholdtes i Kunstindustrimuseet i foråret 1950.

Som bind III i Nationalmuseets Skrifter, Etnografisk Række, er udsendt Henny Harald Hansen: „Mongol Costumes“, baseret på det righoldige dragtmateriale, der er hjembragt af de to første, danske centralasiatiske ekspeditioner under ledelse af Henning Haslund-Christensen. Trykningen af dette store værk er muliggjort ved en betydelig bevilling fra Carlsberg Fondet, for hvilken der også på dette sted skal udtales en oprigtig tak.

Ved flere tidligere lejligheder har der i disse årsberetninger været klaget over de store brist, som samlingens håndbibliotek led under. Det er derfor overordentlig glædeligt, at myndighederne nu har tildelt afdelingen en femårig ekstrabevilling til afhjælpning af de mest følelige mangler, og biblioteket har derfor allerede i år kunnet foretage ret omfattende bogindkøb, selv om det desværre viser sig, at mange lidt ældre, men højst nødvendige værker nu næsten ikke mere er til at opdrive. Et antal bøger er desuden skænket af universitetet i Sidney, billedsamlingen er vokset ved gaver fra fru Raft Henriksen og redaktør Per Møller, og en større mængde lysbilleder fra Carlsberg Fondets ekspedition til Øst-Grønland 1899—1900 er overladt af fru Grethe Jacobsen, enke efter hr. Axel Jacobsen, der deltog i ekspeditionen.

Asien.

Mens det i nogle år særlig var Kina, hvorfra de store forøgelse af de asiatiske samlinger kom til museet, har det i år ligesom i fjor først og fremmest været Indien og dets nabolande, som har gjort sig gældende med hensyn til nyerhvervelser. Sidste år omtaltes resultatet af hr. Werner Jacobsens virksomhed i disse egne, og som nævnt er han igen på vej ud for at fortsætte i samme spor. Af museets ældre bestand fra Indien er som bekendt en meget stor del tilvejebragt af missionær E. Løventhal, der virkede i Vellore i slutningen af forrige århundrede. To af ham hjembragte stykker, et bronzekar og et bronzerelief med fremstilling af abeguden Hanumân, der hidtil har været i privateje, er i år skænket af museumsdirektør Vilh. Slomann. Endvidere har museet haft den glæde fra Indien at modtage en stor værdifuld forøgelse på c. 220 numre, for størstedelen bestående af sydindiske bronzer, som er skænket af dr. F. H. Gravely, Reading, England. Dr. Gravely, der er gift med en dansk dame, har i mange år været forstander for museet i

Madras og har opnået et enestående kendskab til sydindisk kunst og kunsthåndværk. Samtidig dermed har han skabt en betydelig privatsamling, af hvilken han nu har skænket Etnografisk Samling en meget væsentlig del. Mange stykker repræsenterer typer (gudefigurer o. a.), som ikke tidligere fandtes her, og — hvad der i betragtning af den tit yderst udviklede indiske ikonografi ikke er det mindst vigtige — alle stykker er særdeles godt oplyst. Foruden figurerne er der også mange smukt udførte brugsting af bronze så-

Fig. 1. Vægalt indlagt med turkiser. Nepal.

som lamper, krukker o. l. Alle disse sager stammer fra Syd-Indien, hvor bronzestøbningen fra gammel tid har nået et højdepunkt; men desuden indeholder samlingen enkelte genstande fra det østlige Himalaya og fra Shan-staterne i Burma.

Mens der i øvrigt fra Bagindien kun er indgået enkelte siamesiske genstande, der indgår i hr. Bojsen-Møllers nedenfor omtalte samling, og nogle siamesiske, buddhistiske farvetryk på papir, en gave fra dr. med. Oscar Horn, er Himalaya-området rigt repræsenteret. Som nævnt i forrige årsberetning var den 3. danske, centralasiatiske ekspeditions etnografiske arbejde tilrettelagt på den måde, at Haslund-Christensen varetog studier og indsamlinger i selve Afghanistan; mag. art. Siiger og cand. mag. Lennart Edelberg arbejdede blandt kafirerne i Hindukush og Siiger senere på egen hånd i Sik-

kim og Assam. På denne måde blev der tilvejebragt et lige så omfattende som videnskabeligt vigtigt materiale fra en række typiske folkeslag langs den centralasiatiske bjærgrand fra vest til øst. Den enestående kafir-samling er allerede omtalt i årsberetningen for 1949, og siden da er også de øvrige samlinger kommet hjem. Heraf stammer c. 250 numre fra Sikkin og tilgrænsende egne: Tibet, Bhutan og Nepal. Der er her særlig grund til at nævne sagerne fra lepchastammen, Sikkims oprindelige befolkning. De omfatter en fyldig repræsentation for dagliglivets materielle og religiøse kultur, bl. a. dragter for bægge køn, manuskripter i det særlige lepcha-alfabet m. m. Fremhæves bør også et fuldstændigt udstyr for en lepchasoldat, som er skænket af h. h. maharajaen af Sikkim personligt. Fra Tibet er der en del lamaistiske kultgenstande og udstyr for folkedansere, fra Nepal et meget smukt vægalter indlagt med turkiser, forskellige smykker o. s. v. Assam-samlingen, der tæller c. 150 numre, hidrører fra de ret primitive boroer eller kacharier og er tilvejebragt dels af mag. Siiger, dels af provst H. Kristiansen, der har virket som missionær iblandt dem. Karakteristisk er især tøjerne af Assam-silke; men desuden er der mange sager fra det daglige liv, agerbrugsredskaber o. l. Det kan her tilføjes, at endskønt den egentlige centralsasiatiske ekspedition foreløbig må betragtes som afsluttet, opholder h. kgl. h. prins Peter af Grækenland og til Danmark, der arbejder i nær tilknytning til ekspeditionen, sig stadig i Sikkim for at varetage etnografiske studier og indsamlinger til Nationalmuseet.

Det er velkendt, at i slutningen af forrige og begyndelsen af dette århundrede sad der mange danske som embeds- og plantagemænd i hollandsk tjeneste rundt om i Indonesien, især på Java, og fra den tid stammer en meget stor del af museets samlinger fra dette område. Nu er det i alt væsentligt forbi; men endnu dukker der lejlighedsvis stykker op fra denne periode. En af museets trofaste venner, dr. Julius Jespersen, er i det forløbne år afgang ved døden, og i mindet om sin mands store interesse for Etnografisk Samling har hans efterladte hustru skænket forskellige stykker, der forelå i hans private eje. Det drejer sig først og fremmest om ét par værdifulde tempelskulpturer fra Javas hindutid, nemlig en ornamenteret vandrende og en gudfigur, hvortil er føjet et par musikinstrumenter og en dolk fra Atjeh.

Andre gaver fra det malajiske område er en smukt udskåret åre fra Britisk Nord-Borneo, skænket af revisor O. K. Nielsen, en kurv formentlig fra samme sted og et palmebladsmanuskript fra Singa-

pore, der er givet af konsulinde Gad, samt et røgelseskar, muligvis fra Borneo, som er overladt af fru M. A. Møller. Et meget værdifuldt stykke er erhvervet ved køb, nemlig en yderst fint forarbejdet dolk fra Atjeh med fæste af guld og emalje indlagt med en diamant. (Fig. 2).

Inden vi forlader det malajiske område, skal det nævnes, at mu-

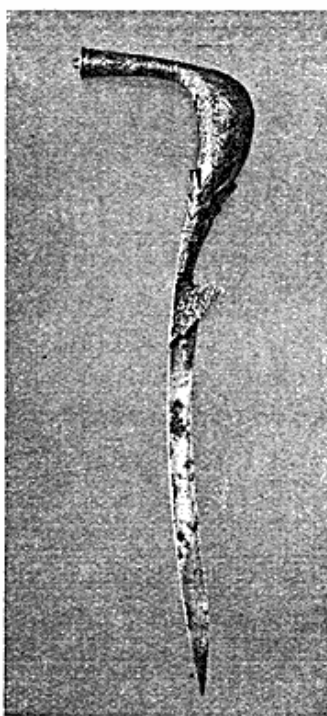

Fig. 2. Dolk med fæste af guld og emalje. Atjeh.

seet her har mistet en utrættelig og dybt interesseret medarbejder, major Anker Rentse, som i årets løb er omkommet ved en flyveulykke i Kelantan. I mange tidligere beretninger har der været lejlighed til at omtale major Rentse, som nærrede den største kærlighed til og forståelse af den indfødte befolkning i Kelantan, hvor han havde sin virksomhed i administrationen. Disse følelser gav sig ikke blot udslag i omfattende optegnelser vedrørende de forskellige stammers kultur og levevis — et materiale, der desværre kun i ringe grad er publiceret —, men også i betydelige indsamlinger for museet, hvis samlinger fra Malaya så godt som udelukkende skyldes hans indsats.

Fra Kina er der købt et meget smukt vinbæger af celadon-porcelæn, stammende fra Sung-dynastiet (960—1279), og tre fint udførte, malede og forgyldte træfigurer, antagelig fra det 18. århun-

drede, forestillende de tre gudinder, der bistår ved fødslerne. Desuden er der indkommet gaver fra fuldmægtig Helge N. Bruun (tre malerier), stationsforstander O. Lassen (to malerier hjembragt af „Galathea“-ekspeditionen 1847), fru Bodil Strubberg (to udskårne penselbeholdere af bambus) og hr. Aage Gregersted (en vifte).

Fra Japan er den interessanteste nyerhvervelse en såkaldt „medicinsabel“, egentlig en fint poleret træbeholder til lægemidler udsåret i form af rodstok og blomster af en lotusplante. Endvidere er der som gaver indkommet forskelligt lakeret legetøj fra fru Harreschou, en cloisonné-tallerken fra kaptajn M. I. H. Davidsen samt en parasol fra frk. Helene Topsøe-Jensen.

De righoldige mongolske samlinger er blevet forøget med to te-skåle med ualmindelig smukt forarbejdet sølvbeslag.

Noget fyldigere er nyerhvervelserne fra Vest-Asien. Fra landskabet el-Hasa i det østlige Arabien stammer et lervad, der formodes at være middelalderligt, ægyptisk arbejde, samt enkelte andre genstande, bl. a. en skål af alabast. Desuden er museet kommet i forbindelse med den danske missionær Richard Madsen i Aden, som velvilligt har påtaget sig at foretage indsamlinger hos de omboende beduinstammer. Det foreløbige udbytte heraf består af en kamelsadel af særlig type, vandbeholdere, smørkærne m. m. Hr. Madsen har lovet at fortsætte arbejdet, som er særlig vigtigt for museet i betragtning af det studium over den asiatiske nomadekultur, der i de senere år er taget op her. Endelig har afdelingen fra Nationalmuseets Antiksamling fået overdraget nogle middelalderlige kar og småfigurer af ler.

Afrika.

Visse afrikanske kulturer udviser så nær tilknytning til de asiatiske, at en nøjere undersøgelse af de sidstnævnte uundgåeligt forudsætter kendskab til de beslægtede afrikanske former. Det gælder således hyrdekulturerne i Øst-Afrika, hvorfra det i de senere år er lykkedes at tilvejebringe et højst tiltrængt materiale; men i lige så høj grad kommer Nord-Afrikas stammer i betragtning i denne forbindelse, og det ikke blot beduinerne, hvis forfædre i sin tid er indvandret fra Arabien, men også de stedlige berbiske folkeslag. Det har derfor været naturligt for museet at søge en supplerung af den tidligere bestand herfra, og en begyndelse er allerede gjort. Fra en etnografisk studierejse i Algérie i vinteren 1950 har mag. scient. Johs. Nicolaisen hjembragt en lille samling lerkar, værktøj m. m. fra kabylerne, mozabiterne i oasen Ghardaïa og nomadestammen

ouled laouar. Indsamlingerne er derpå fortsat i sommerens løb af hr. Werner Jacobsen, der har hjemsendt forskellige kvindesmykker og en større mængde af den karakteristiske berberkeramik fra kabylestammerne beni manasser, beni yenni og taourirt-amokrane. Yderligere er der ved køb her i landet erhvervet syv stykker keramik fra Marokko.

I de senere år har ikke mindre end tre danske, zoologiske ekspeditioner arbejdet i Afrika, og ved velvillig imødekommenhed fra

Fig. 3. Berberkeramik.

deltagernes side har de alle ved siden af deres øvrige virksomhed foretaget indsamlinger for museet. Resultatet af de to første har der allerede tidligere været lejlighed til at omtale i disse beretninger. Den sidste ekspedition, der foretoges af civilingeniør Jørgen Birket-Smith og stud. mag. Dahl, fandt sted i vinteren 1949—50 og havde sin arbejdsmark i Camerouns regnskovs område. Fra disse egne ejede museet i forvejen så godt som intet, hvorimod der nu ved ekspeditionens hjælp er fremskaffet en lille samling på c. 50 genstande, for størstedelen fra stammerne yaoundé og bassa. Det drejer sig mest om brugsting fra det daglige liv som lerkar, kurve o. l. tillige med et par af de for disse egne særegne armbrøster og redskaber til fremstilling af pilegift, alt særdeles godt oplyst.

Af gaver fra de tilgrænsende dele af Afrika kan nævnes et guld-vægtlod fra ashanti og en sminkedåse fra Guldkysten, skænket henholdsvis af tandlæge Klitgaard-Jørgensen og fru A. Kjersmeier. Des-

uden er der indkøbt en steatitfigur fra Sierra Leone, formentlig fra kissi-stammen, forskellige sager fra Congo samt en fløjte med udskåret fetisjfigur fra bawili-stammen i Loanda. Et par flettede stråbakker fra Ruanda er foræret af fru Ulla Haakø.

Amerika.

For de amerikanske erhververs vedkommende er det som sædvanligt de eskimoiske, der dominerer. Det sidste arkæologiske materiale fra greve Eigil Knuths udgravninger på Peary Land er nu hjemkommet efter ekspeditionens afslutning. Selv om det ikke er stort rent talmæssigt — hvad der naturligvis heller ikke kunde ventes i betragtning af de yderst vanskelige arbejdsforhold — er der dog tale om c. 250 numre, af hvilke fundene fra J. P. Kochs Fjord og Friggs Fjord er de nordligste spor af menneskelig bebyggelse, der overhovedet kendes. Endnu vigtigere end dette forhold er dog sagernes karakter, som i visse henseender kaster helt nyt lys over eskimoernes indvandring til Grønland. Der kan nemlig ikke være tvivl om, at i hvert fald en stor del af fundene tilhører den såkaldte Dorset-kultur, som synes at være den ældste i hele det østlige, arktiske område, d. v. s. fra 1. årtusind e. Chr. Imidlertid er der også utvetydige vidnesbyrd om, at bebyggelsen har strakt sig langt ned i tiden, måske dog med lange afbrydelser. Dette fremgår af det mærkelige fund af et fuldstændigt skelet til en umiak („konebåd“) fra Herlufsholm Strand.¹⁾ Om dette fartøjs alder er det ganske vist foreløbig umuligt at udtale sig med nogen sikkerhed; men i hvert fald må det være væsentligt yngre end Dorset-fundene.

Fra Eigil Knuth er desuden som gave modtaget en tarmskindspels fra Angmagssalik. Motorpasser Knud Christiansen har skænket en vandøse af træ og dr. phil. J. Troelsen en lille skraber af bjærgkrystal fra samme sted.

Museets systematiske undersøgelser af den gamle, vestgrønlandske kultur er i årets løb fortsat af museumsinspektør Vebæk i Godthåbs Distrikt. Efter planen vedblives der med dette arbejde i Godhavn i vinteren 1950—51, hvorefter det foreløbig afsluttes i sommeren 1951 i Umánaq Distrikt, således at der også indsamles oplysninger fra et par typiske nordgrønlandske områder. I øvrigt indskrænker forøgelserne fra Vest-Grønland sig til et enkelt stenredskab fra Julianehåb Distrikt, skænket af havebrugskonsulent H. Mosegaard,

¹⁾ Jf. Eigil Knuth: Et umiakfund i Pearyland. (Fra Nationalmuseets Arbejdsmark 1951).

og nogle oldsager, der er afgivet af Universitetets Mineralogiske Museum. Fra Thule Distriktet er der kun kommet et enkelt stykke, nemlig et knivs- eller spydblade af sten, skænket af mag. scient. Chr. Vibe.

Museumsinspektør Helge Larsen vendte i løbet af efteråret tilbage efter halvandet års ophold i Alaska, hvormed hans mangeårige og overordentlig betydningsfulde undersøgelser her over eskimoernes forhistorie er bragt til en foreløbig afslutning. Den sidste eks-

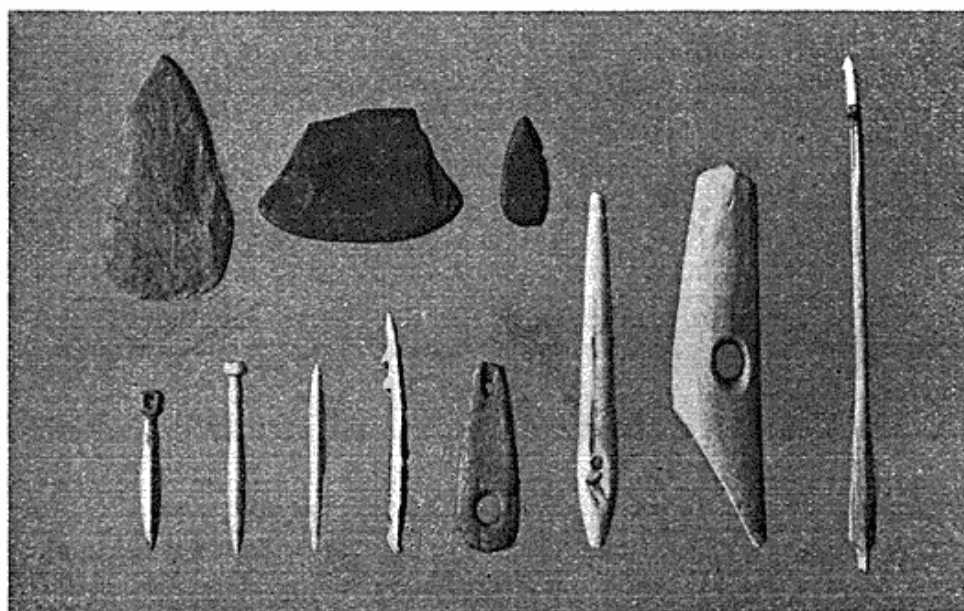

Fig. 4. Oldsager fundet ved umiak'en på Herlufsholm Strand, Peary Land.

pedition, i hvilken foruden nogle amerikanske videnskabsmænd og så stud. mag. Jørgen Meldgaard deltog, var bragt i stand med et samarbejde mellem Nationalmuseet, universitetsmuseet i Philadelphia og Alaskas universitet og bekostet af Dansk Ekspeditionsfond, Rask-Ørsted Fondet og Viking Fund, New York. Udgravningerne fandt sted på Seward Peninsula, hvor der både ved Point Spencer og ved Deering blev bragt et stort materiale fra den palæo-eskimoiske Ipiutaq-kultur for dagens lys. Af særlig vigtighed var undersøgelsen af tomten af et stort forsamlingshus (*qalgi*) ved Deering, fordi der her i den frosne jord var bevaret store mængder af ellers forsvundne træsager: skæftede redskaber, snesko, dele af slæder og meget andet. Foruden ved kysten blev der foretaget udgravninger af et par huler inde i landet ved Trail Creek. Her lå der Ipiutaqsager foroven, og dybt nede under overfladen fandtes et kulturlag med våbenspidser o. l. af flint og ben, som i mange henseender

har et mesolitisk præg. Ved hjælp af den nye dateringsmetode med kulstofisotoper (C_{14}) er alderen af dette lags mellemste del bestemt til ca. 4000 år f. Chr.; den nederste aflejring må således være endnu ældre og høre til de ældste spor af mennesker i den nye verden overhovedet. Foruden de arkæologiske undersøgelser foretog Helge Larsen også etnografiske studier i foråret 1950 blandt de meget lidt kendte indlands-eskimoer i Endicott Mountains. Hans virksomhed i Alaska har i det hele taget bragt så meget nyt, siden hans undersøgelser begyndte i 1939, at Alaska-universitetet med fuld føje har tildelt ham graden som æresdoktor. Hvad udbyttet af de sidste somres udgravninger angår, vil det ligesom det tidligere blive fordelt mellem Nationalmuseet og de deltagende amerikanske institutioner; men foreløbig er kun en ringe del heraf kommet til Danmark). Se i øvrigt Helge Larsens artikel i dette hefte.

Det er i det hele taget glædeligt at se, i hvor stigende grad dansk indsats gør sig gældende inden for udforskningen af eskimoerne i Alaska. Således har professor, dr. phil. L. L. Hammerich i sommer foretaget en rejse til øen Nunivak for at studere den dær talte eskimoiske dialekt. Som gave fra denne rejse har museet modtaget et par småsager af hvalrostand.

Fra det indianske Nord-Amerika foreligger der ingen større ny-erhvervelser, men enkelte gaver er indgået fra hr. Gustav Rønholt og frk. Harriet Jørgensen (nogle stenspidser fra Californien), fra hr. J. Neumann (en læderpung fra blackfoot-indianerne) og fra fru Robert Storm-Petersen (et malet tøjstykke fra oglala-sioux). Ved bytte er der erhvervet et par udskårne årer fra nordvestkysten til lige med en stenfigur, og to tøjstykker med indvævede mønstre til en trøje (*huipil*) fra indianerne i Guatemala er købt til museet.

Inden vi forlader Nord-Amerika, skal det endnu nævnes, at en mangeårig ven og hjælper, professor Franck G. Speck, Philadelphia, er afgang ved døden. Professor Speck var uden tvivl den bedste kender af de sparsomme rester af indianere, der endnu er tilbage i det østlige Nord-Amerika, og det skyldes ham, at museet tidligere er kommet i besiddelse ikke blot af en righoldig samling fra nas-kapi-indianerne i Labrador, men også af samlinger fra flere andre af de østlige stammer.

Forøgelserne fra Syd-Amerika er noget fyldigere end de nord-amerikanske. Et af de interessanteste områder i denne verdensdel er Colombia, sædet for en kultur, der i sine rødder muligvis går længere tilbage i tiden end de mere fremskredne og tillige langt bedre kendte kulturer i México og Perú. Hvad museet hidtil har

ejet fra Colombia, har trods nogle fremragende stykker været temmelig sparsomt, og det er derfor meget velkomment, at det nu har været muligt ved bytte at erhverve 14 lerkar, hovedsagelig fra quimbaya-området i Cauca-dalen.

Også Ecuador var sædet for flere gamle, særprægede kulturer både i højlandet og ved stillehavskysten. Nogle af disse, især fra landets nordlige provinser, har fra tidligere tid været repræsenteret i museet. Ved venlig mellemkomst af hr. O. Holm i Guyaquil er der nu opnået forbindelse med de arkæologiske myndigheder i Ecuador. Derved er der kommet en udveksling af oldsager i stand, således at vort museum foreløbig på denne måde har fået en lille samling lerfigurer, kar og stenredskaber fra La Tolita i provinsen Esmeraldas. Det er med stor glæde, at man her har kunnet konstatere, hvordan der fra ecuadoriansk side er udvist interesse for et sådant kulturelt samarbejde, og der er grund til at håbe på fortsat gode resultater deraf i fremtiden. I denne forbindelse skal det yderligere nævnes, at der desuden i år på anden måde er indkommet et par lerkar fra Ecuador.

Fra Perú har landsretssagfører Tage Carstensen foræret en krukke fra den ældre Nazca-periode, og desuden er der købt et lerkar i typisk Ancón-stil. Årets betydeligste erhvervelse fra Perú er imidlertid en gave fra skibsreder Knud Lauritzen, nemlig en såkaldt *caballito de totora*, d. v. s. en primitiv sivflade fra Pimentet på Perús kyst. Typen går tilbage til den førspanske tid og fortrænges nu mere og mere af moderne træbåde. Flåder af denne slags er kun beregnet til at bære en enkelt mand og er lige så ranke som de grønlandske kajaker, men betydelig tungere at drive gennem vandet.

Fra det østlige Syd-Amerika er der i årets løb kun indkommet nogle prøver på pilegift (*curare*) med dertil hørende palet og spatel, som er skænket af overlæge J. Chr. Kraft, samt en venezuelansk lerkrukke, som er erhvervet ved køb.

Avstralien og Oceanien.

I forrige årsberetning blev det nævnt, at forstander A. Bojsen-Møller fra sin rejse til Ny Guinea havde hjembragt en stor samling, som museet håbede at kunne erhverve. Takket være en ekstraordinær bevilling på finansloven og et betydeligt tilskud fra selskabet Etnografisk Samlings Venner og fra A/S Akkumulatorfabrikken er dette nu omsider lykkedes, og den i forvejen ret betydelige Ny Guinea-samling har derved fået en anseelig tilvækst. Nyerhvervel-

serne herfra tæller c. 400 stykker, som falder i to grupper, af hvilke den ene stammer fra egnene ved Fly Rivers munding, mens den anden hidrører fra indlandet omkring Mount Hagen, hvis befolkning først kom i berøring med omverdenen kort før den 2. verdenskrig og dengang endnu levede i ren stenalder. Det er umuligt på dette sted at give et fuldstændigt overblik over samlingen, der indeholder både prydelser, våben, store ceremoniøkser med omhyggeligt slebent

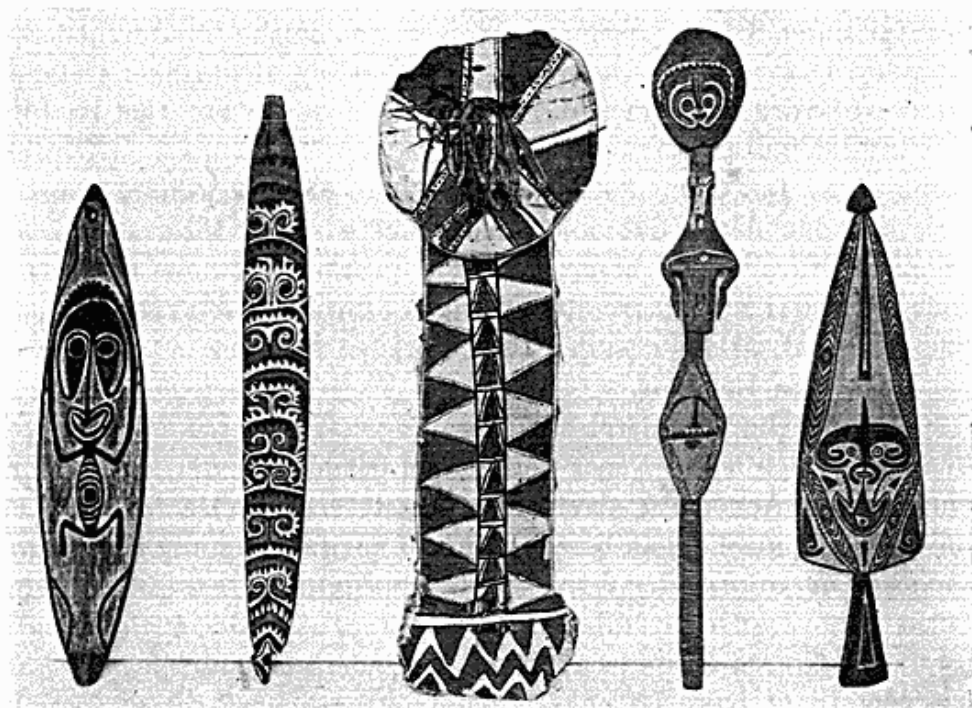

Fig. 5. Ceremoniobjekter fra Ny Guinea.

stenblad, bohaver, musikinstrumenter, træudskæringer til religiøst brug o. s. v. Af særlig interesse er en meget sjælden maskedragt med svinehoved af fletværk fra Fly-deltaet. Mange genstande er smukt ornamenterede, selv om det ses, at kunsten i de besøgte egne ikke står så højt som ved Sepik River, hvis opland vel nok må betegnes som Ny Guineas kunstneriske centrum.

Med særlig taknemlighed skal det nævnes, at den australske forfatter Gerald Bryden-Brown har skænket to bumeranger og en træudskæring fra egnen omkring Ooldea, Syd-Australien, „as a tiny tribute to your country, which has given me more happiness than I have known before.“ Denne gave viser en forståelse af museets opgaver, om hvilken der heldigvis foreligger mange vidnesbyrd både fra dansk og udenlandsk side. Den samme velvilje er kommet

til udtryk i den forbindelse, der gennem professor J. R. Stewart er knyttet med universitetet i Sidney, N.S.W., hvorfra der i årets løb påny er sendt en samling stenredskaber — økser, skrabere, flækker m. m. — fra køkkenmøddinger i New South Wales og andre egne af Avstralien.

Evropa.

Fra vor egen verdensdel er forøgelserne som sædvanligt kun sparsomme. Nationalmuseets Antiksamling har overdraget nogle spansk-arabiske fayenceskår fra Córdoba-kalifatets tid (912—1031), fundet i borgen i Málaga. For resten indskrænker tilvæksten sig til enkelte lappiske sager, af hvilke en mandshue fra Kebnekajse er skænket af sekretær J. O. Petersen, mens nogle andre stykker, bl. a. et af de ejendommelige regnslag, er købt for museet af stud. mag. G. Nellemann blandt Karesuando-lapperne.
